

лайнерах, розрахованих на наддовгої перельоти, буде встановлено так багато новітнього обладнання, що для контролю його роботи все одно знадобиться "людина в білому комбінезоні". Так що бортінженери ще повернуться на літаки в новій якості.

До головних проблем на сьогодні слід віднести те, що сучасній українській авіації гостро не вистачає молодих фахівців. Льотні професії мають свої обмеження по здоров'ю та за віком, а останнім часом ще й вимоги щорічних медкомісій посилюються. Ветерани йдуть на пенсію, а з заміною виникають проблеми.

Таким чином, ми з'ясували, що робота бортінженера – це постійна відповідальність за життя усього екіпажу. Тут необхідна хороша пам'ять, уважність і оперативність. Робота бортінженера – це складний процес, що включає не тільки перевірку літака до вильоту й у процесі польоту, а й надання допомоги у вирішенні проблем пасажирів. Також сьогодні є дуже важливим вирішувати проблему з нестачею фахівців на літаках українських компаній.

Література

1. Все про професію бортінженера // Інформаційний портал "Абетка професій": [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.robota.lviv.ua/229/BORTINZHENER.html>

2. Офіційний сайт Державної авіаційної адміністрації. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukravia-trans.gov.ua>.

УДК 347.824: 340.116(043.2)

Тодчук В. В.,

студент,

Юридичний інститут,

Національний авіаційний університет, м. Київ

Науковий керівник: Шапенко Л. О., старший викладач

РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ ПРАЦІВНИКІВ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ

Правова культура є необхідним чинником при побудові незалежної правової держави, здатної інтегруватись у європейський та

світовий правовий простір. Особливість правової культури полягає у тому, що вона представляє собою не просто право чи його практичну реалізацію, а певну форму існування духовної культури людства взагалі, ефективний інструмент забезпечення порядку в суспільстві, що дозволяє людині захищати свої інтереси і права у разі їх порушення, визначати особливий характер відносин особистості із суспільством та державою, забезпечити нормальне, цивілізоване життя людини у відповідності із чинним законодавством. Вона використовується для характеристики всієї правової надбудови, демократичних принципів та інститутів, юридичної практики в цілому.

Особливе місце в правовій культурі суспільства посідає права культура працівників цивільної авіації, оскільки вони, здійснюючи внутрішні чи міжнародні повітряні перевезення, вступають в ті чи інші відносини з різними суб'єктами. Рівень правової культури авіапрацівників виступає своєрідним індикатором становлення авіаційної галузі, адже свідчить про засвоєння ними правових цінностей і практичного їх впровадження у сфері цивільної авіації з метою підвищення рівня безпеки авіаперевезень.

Правова культура працівників у будь-якій сфері суспільного життя є досить нестабільною, оскільки вона постійно реформується відповідно до змін та доповнень в юриспруденції. У вчених немає єдиного погляду на природу правової культури та загальноприйнятого підходу до наукового визначення її поняття, а також існують певні перепони при розгляді її практичних і теоретичних застосувань у суспільстві. У науковій юридичній літературі на сьогодні нараховується більше 250 визначень правової культури, що є свідченням неоднозначності та багатоплановості цього поняття. Хоча, якщо узагальнити більшість визначень, то правову культуру можна визначити як обумовлений всім соціальним, духовним, політичним і економічним устроєм якісний стан правового життя суспільства, що виражений в досягнутому рівні розвитку правової діяльності, юридичних актах, правосвідомості і в цілому у рівні правового розвитку суб'єкта (людини, різних груп чи всього населення), а також ступені гарантованості державою і громадським суспільством свобод і прав людини [1, с. 687].

Повітряний кодекс України визначає працівників цивільної авіації як осіб, які пройшли спеціальну фахову підготовку, мають

відповідне свідоцтво і здійснюють льотну експлуатацію, технічне обслуговування повітряних суден, організацію повітряного руху, технічну експлуатацію наземних засобів зв'язку, навігації, спостереження [2]. В діяльності авіаційної галузі задіяна велика кількість працівників, яка передбачає поділ їх на керівників та підлеглих, старших та молодших спеціалістів, а також визначає їхню ієрархічне підпорядкування та підкреслює обсяг прав та обов'язків, рівень правової культури і професіоналізму кожного працівника.

Актуальність дослідження питання правової культури працівників цивільної авіації полягає у специфіці діяльності, яка передбачає високе психологічне та фізичне навантаження, підвищене почуття відповідальності перед пасажиром та керівництвом при виконанні повсякденних службових обов'язків. Саме ця специфіка зумовлює виокремлення авіапрацівників в окрему соціальну групу. Зацікавленість питанням правової культури працівників авіації також зумовлена наявністю великої кількості законів та нормативно-правових актів як внутрішнього, так і міжнародного законодавства, що регулюють діяльність авіаційних працівників та регламентують здійснення повітряних сполучень.

Невід'ємним елементом правової культури працівників цивільної авіації є правосвідомість, яка становить частину системи правових цінностей, що відповідають рівню досягнутого суспільством правового прогресу і відбивають у правовій формі стан свободи працівника та інші соціальні цінності. У юридичній науковій літературі на підставі глибини й особливостей сприйняття правосвідомістю правових і не правових явищ у контексті їх юридичної оцінки традиційно виділяють три рівні правосвідомості: повсякденну (емпіричну), наукову (теоретичну) та професійну правосвідомість [3, с. 539-540].

Повсякденна правосвідомість становить сукупність правових поглядів і відповідних їм правових форм, які на підставі повсякденного досвіду відображають правову поведінку і правові явища. Буденна правосвідомість замикається на правовій психології, має емоційний, поверховий характер, а отже, в її структурі переважає емоційне сприйняття дійсності над раціональним. Наукова правосвідомість є систематизованим концептуальним відображенням закономірностей правової діяльності у формі наукових понять і категорій, що полягає у прагненні не обмежуватися

аналізом та оцінкою правових явищ, а розкривати їхню сутність. Професійна культура проявляється у знанні і розумінні правових явищ та властива особам, які безпосередньо стикаються з правовими нормами, тобто працівникам юридичних відділів авіаційних підприємств.

Виходячи з викладеного вище, можна зробити висновок, що правова культура працівників цивільної авіації залежить, в першу чергу, від рівня розвитку особистісного начала в суспільстві, економічного, політичного та загальнокультурного розвитку, а вже потім враховується специфіка діяльності. Значення правової культури багато в чому перевершує межі нормативного впливу права на соціальні відносини, адже правова культура прямо чи опосередковано впливає на формування свідомості і діяльності працівників в різних сферах суспільства, а особливо працівників цивільної авіації.

Література

1. Міжнародна поліцейська енциклопедія : у 10 т. / відп. ред. Ю. І. Римаренко, Я. Ю. Кондратьєв, В. Я. Тацій, Ю. С. Шемшученко. – К. : Концерн "Видавничий Дім "Ін Юре", 2003. – 1232 с.
2. Повітряний кодекс України від 19.05.2011 № 3393 – VI [Електронний ресурс] : Законодавство України – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3393-17/page>.
3. Загальна теорія держави та права : підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / [М. В. Цвік, О. В. Петришин, Л. В. Авраменко та ін.] ; за ред. М. В. Цвіка, О. В. Петришина. – Х. : Право, 2009. – 584 с. УДК 341.2:347.82(043.2)

Чумак Ю. А.,

студентка,

Юридичний інститут,

Національного авіаційного університету, м. Київ

Науковий керівник: Череватюк В.Б., к.і.н, доцент

КОНЦЕПЦІЯ "ЄДИНЕ ЄВРОПЕЙСЬКЕ НЕБО" І УКРАЇНА

Для сучасної світової економіки характерні такі процеси, як інтеграція, глобалізація, що є основою формування світової еко-